

Planter & Biosikkerhed
J.nr. 2026-54989
Ref. morsto
Dato: 23-04-2026

Notat om resumé af høringssvar om forsøgsudsætning i Danmark af genmodificerede byg som ikke udtrykker protease inhibatoren CI-1A

Resuméer

DAKOFO – Dansk Korn & Foder - følger den teknologiske udvikling inden for plan-teforædling tæt og ser et stort potentiale i anvendelsen af nye genomiske teknikker (NGT). Vi er i den forbindelse meget positivt stemt over for muligheden for at etablere forsøgstest i marken med byg, der er modificeret via CRISPR/Cas-teknologien, med det formål at evaluere potentialet for at udvikle sorter med en markant forbedret foderkvalitet. En central udfordring i udnyttelsen af byg til foder er tilstedeværelsen af naturlige anti-næringsstoffer, herunder proteinet CI-1a (Chymotrypsin Inhibitor 1a), som hæmmer fordøjelsen og dermed dyrenes evne til at optage essentielle aminosyrer fuldt ud. Ved at anvende CRISPR/Cas til at foretage et præcist knockout af CI-1a-genet kan vi udvikle bygsorter med en væsentligt højere proteintilgængelighed. Dette vil ikke blot optimere foderudnyttelsen, men også betragteligt kunne reducere behovet for importerede proteinkilder, hvilket vil fremtidssikre den danske kornproduktion og understøtte en stærk dansk foderstofsektor, der sikrer en klimaeffektiv produktion gennem bedre ressourceudnyttelse.

Landbrug & Fødevarer - De nye præcisionsforædlingsteknologier ser vi i Landbrug & Fødevarer meget positivt på. Derfor støtter Landbrug & Fødevarer ansøgningen fra Aarhus Universitet. NGT-teknologien anser vi som central til at udvikle de danske afgrøder til at imødegå de markante udfordringer fødevareproduktionen står overfor, især når det gælder klimaforandringer, bæredygtighed og kvalitetskrav.

Bæredygtigt Landbrug - Bæredygtigt Landbrug ser meget positivt på den beskrevne forsøgsudsætning.

DI Fødevarer - Forsøget adresserer en central udfordring i dansk og europæisk landbrug: Behovet for at udnytte proteiner i foder mere effektivt og samtidig reducere miljøbelastningen. Den ansøgte CRISPR/Cas9-redigering har til formål at forbedre foderkvaliteten gennem en målrettet knock-out af et naturligt forekommende proteasehæmmer-gen. Dette kan potentielt bidrage til mindre kvælstofudledning fra husdyrproduktionen og dermed understøtte nationale klima- og miljømål. DI Fødevarer bemærker, at projektet er begrænset til forskningsformål, og at der ikke

forventes øget risiko for miljøpåvirkning, hverken på menneskers eller dyrs sundhed eller omkringliggende natur. Forudsætningen for at få udviklet de nye plantesorter er, at der kan udføres forsøg som det ansøgte. Uden forsøgsudsætninger kommer planteforædlingen ikke i mål i det tempo, som vi har brug for. Det betyder, at vi som samfund går glip af nye løsninger, der potentielt kan afhjælpe de markante udfordringer, vi står overfor i forhold til klimaforandringer og bæredygtighed. Med moderne teknikker, som CRISPR/Cas har vi et af de afgørende værktøjer til at udvikle nye og mere bæredygtige sorter, der er så stor brug for. Projektet vil samtidig potentielt styrke dansk forskning og innovation i planteforædling. DI finder det derfor særdeles vigtigt, at ansøgningen imødekommes.

Miljøbevægelsen NOAH m.fl. - Vi finder ikke, at risikovurderingen (Bilag 1) i tilstrækkelig grad tager højde for de praktiske udfordringer ved at håndtere en så omfattende maskinpark på et så naturnært areal. Vi minder om, at myndighedernes afgørelse skal hvile på forsigtighedsprincippet, som er fundamentet i den gældende GMO-lovgivning. Dette princip foreskriver, at enhver videnskabelig usikkerhed om langsigtede miljøeffekter skal komme naturen og folkesundheden til gode. Vi opfordrer myndighederne til at afvise udsætningen, indtil der foreligger en uvildig plan for maskinkontrol og en fuldstændig sprøjteplan.

Styrelsen bemærker i den forbindelse, at lovgivningen tager hensyn til forsigtighedsprincippet i sine krav om risikovurdering, dokumentation og information ifm. en ansøgning om forsøgsudsætning. Det er styrelsens og universiteternes vurdering, at ansøgningen lever op til disse krav. Styrelsen noterer sig desuden, at ansøger oplyser, at medarbejderne har været på kursus i dyrkning, transport og håndtering af GMO'er, og har dermed modtaget undervisning i netop rengøring af maskiner, der anvendes til GMO-håndtering, herunder såning og høst. Endelig bemærkes det, at der ikke er krav om og ikke er relevant for forsøgsudsætningen, at ansøger indsender en sprøjteplan.

Konklusion - Styrelsen konkluderer, at der ifm. den offentlige høring, ikke er fremkommet oplysninger som medfører, at styrelsen ikke kan imødekomme ansøgningen.